

*Rozmowa z dr. hab. Marianem Jaskułą,
Ambasadorem Fundacji
im. Aleksandra von Humboldta w Polsce.*

ZOSTAŃ na zawsze HUMBOLDTCZYKIEM

Jakie możliwości oferuje stypendystom Fundacja im. Aleksandra von Humboldta?

Każdy młody człowiek, który chce poświęcić się nauce, po uzyskaniu doktoratu powinien odbyć staż, na przykład za granicą. Dzięki temu może pogłębić swoją wiedzę, zdobyć nowe doświadczenia, poznać inne punkty widzenia i nawiązać kontakty.

Ogromne zasługi w tym względzie ma Fundacja im. Aleksandra von Humboldta, która wspiera młodych naukowców i umożliwia im podnoszenie kwalifikacji. Finansuje stypendia, umożliwiające prowadzenie działalności naukowej w Niemczech naukowcom z całego świata, niezależnie od ich koloru skóry, religii, światopoglądu.

Jakie wymagania należy spełnić by ubiegać się o stypendium?

Najważniejsze jest spełnienie wymagań merytorycznego, które polega na samodzielnym przygotowaniu projektu badawczego. Fundacja im. Aleksandra von Humboldta wspiera konkretne osoby, a nie projekty. Oznacza to, że wybór obszaru badawczego jest indywidualną sprawą kandyda-

ta i może on dowolnie ukształtować własny projekt badawczy. We wniosku złożonym do fundacji należy opisać go w taki sposób, by udało się przekonać recenzentów, że jest to pomysł dobry i możliwy do zrealizowania.

Na jakie formy wsparcia ze strony fundacji może liczyć stypendysta?

Wsparcie związane z pobytem badawczym w Niemczech opiera się w pierwszym rzędzie na stypendium badawczym, które wynosi ok. 2,5 tys. €, a niebawem kwota ta zostanie podwyższona. Jest ona wolna od podatku, zarówno w Polsce jak i w Niemczech.

Z uwagi na to, że są to stypendia długoterminowe (trwają od 6

do 24 miesięcy) i wiązą się z rozłąką z najbliższymi, fundacja umożliwia stypendyście przyjazd z rodziną. Otrzymuje on dodatkowe pieniądze na pobyt współmałżonka i dzieci, które mogą rozpocząć naukę w niemieckiej szkole.

Pracownikom naukowym, zajmującym się naukami ścisłymi, do odbycia stypendium wystarczy znajomość języka angielskiego. Język niemiecki jest pożądanym, ale nieobowiązkowym. Niemniej fundacja finansuje stypendyście i współmałżonkowi kurs językowy, który pozwala na opanowanie języka w stopniu komunikatywnym.

cd. na str. 8 ⇔

Aleksander von Humboldt (1769 – 1859) – wybitny niemiecki przyrodnik, podróżnik i geograf, dyplomata i mąż stanu, wielki mecenas ludzi nauki, członek honorowy Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Współtwórca geografii roślin i geografii nowożytnej, inicjator ochrony przyrody (wprowadził termin „pomnik przyrody”). Autor dzieła pt. *Kosmos, czyli rys fizyczny opisu świata*. Jego nazwiskiem nazwano rzekę Humboldt, Hrabstwo Humboldt oraz zimny Prąd Peruwiański (Prąd Humboldta). Od imienia badacza pochodzi nazwa jednej z planetoid – 54 Alexandra.

↔ *cd. ze str. 7*

Fundacja organizuje również spotkania stypendystów z przedstawicielami fundacji oraz, jeśli zajdzie taka potrzeba, zapewnia pomoc w kwestii doposażenia stanowiska badawczego stypendysty.

Jak wygląda kontakt ze stypendystami po zakończeniu stypendium?

Tym co wyróżnia Fundację im. Alexandra von Humboldta na tle wielu innych instytucji, zajmujących się wspieraniem nauki jest fakt, że opieka nad stypendystą i kontakt z nim nie kończą się w momencie zakończenia stypendium i jego wyjazdu z Niemiec.

Dewizą fundacji jest „Once an Humboldtian, always an Humboldtian” („Raz Humboldtczykiem, na zawsze Humboldtczykiem”). W związku z tym, po zakończeniu stypendium, fundacja daje stypendystom możliwość odnowienia pobytów w Niemczech. Ponadto finansuje uczestnictwo w konferencjach, daje możliwość uzyskania, w kooperacji z instytutem niemieckim, grantu badawczego w kwocie do 50 tys. €, który umożliwia zbudowanie nowego warsztatu badawczego w kraju macierzystym.

Ile osób skorzystało już z możliwości oferowanych przez fundację?

Przez ostatnie 50 lat Fundacja im. Aleksandra von Humboldta wsparła ok. 23 tys. osób. Większość z nich uzyskała znaczącą pozycję w świecie nauki, polityki, gospodarki. Wielu Humboldtczyków zostało laureatami Nagrody Nobla.

Z Polski takie wsparcie fundacji uzyskało ok. 1250 osób. Skuteczność naszych podań wynosi ok. 40% i lokuje się na poziomie średniej europejskiej. Wyższą skuteczność mają kraje „starej” Unii Europejskiej.

Z czego to wynika?

Wydaje mi się, że kandydaci z krajów „starej” Unii umieją lepiej niż my pisać podania.

Oni opanowali już umiejętność wypełniania procedur konkursowych, natomiast my dopiero się tego uczymy. Pod względem naukowym nie uważam, żebyśmy byli od nich słabsi.

Rozm: **Dorota Burel**

PROF. DR HAB.
BARBARA MALINOWSKA

Kierownik Zakładu Fizjologii
Doświadczalnej UMB.

Po uzyskaniu doktoratu chciałam pojechać na stypendium zagraniczne. Moje dokumenty, które dostarczył do instytutu w Bonn profesor Włodzimierz Buczko, zainteresowały pracowników ośrodka. Pomogli mi w przygotowaniu dokumentacji tak, by udało się stworzyć ciekawy plan, łączący zainteresowania jednej i drugiej strony.

Zajmowałam się fizjologią i farmakologią układu krążenia i właściwie projekt był związany z moim tematem. W Zakładzie Farmakodynamiki w Białymstoku, gdzie wówczas pracowałam, zajmowaliśmy się serotoniną, natomiast projekt dotyczył histaminy.

Stosowaliśmy podobną metodę badawczą, dzięki czemu po powrocie z Bonn, mogłam kontynuować badania w Białymstoku. Otrzymałam od fundacji grant aparaturowy i mogłam liczyć na jej wsparcie również wtedy, gdy zwróciłam się z prośbą o aparaturę do własnego zakładu. Przez cały pobyt w Niemczech, który trwał około półtora roku, miałam zapewnione kursy i prywatne lekcje języka niemieckiego. Brałam udział w zjazdach naukowych i spotkaniach integracyjnych ze stypendystami.

Moja współpraca z kolegami z Instytutu Farmakologii i Toksykologii w Bonn jest kontynuowana. Robię zasadnicze badania w Białymstoku, wspólnie dyskutujemy o podjętych działaniach i jeśli trzeba coś uzupełnić w oparciu o metody, które stosuje się w Bonn, to mam zagwarantowane wsparcie. Nagroda naukowa Copernicus, którą w 1996 roku otrzymałam razem z prof. Eberhardem Schlicke-rem – moim opiekunem w Bonn – została przyznana za współpracę polsko-niemiecką.

Stypendystami z UMB byli dotychczas:

- prof. dr hab. Barbara Malinowska
- prof. dr hab. Marek Rogowski
- prof. Włodzimierz Musiał
- dr hab. Anna Kuryliszyn-Moskal